

Zachodniopomorski
Uniwersytet
Technologiczny
w Szczecinie

INSTYTUT POLIMERÓW

Zakład Biomateriałów i Technologii
Mikrobiologicznych
Al. Piastów 45, 71-310 Szczecin

prof. dr hab. inż. Mirosława El Fray

tel: (+48) 91 499 48 28

fax: (+48) 91 499 40 98

Email : mirfray@zut.edu.pl

Recenzja

dorobku naukowego dr inż. **Ireneusza Głowackiego**
ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia
pt. **”Procesy pułapkowania i rekombinacji promienistej nośników ładunku
w polimerowych materiałach elektroluminescencyjnych”**
i istotnej aktywności naukowej w związku z postępowaniem o nadanie stopnia
doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie **elektronika**.

Recenzję opracowano zgodnie z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i
Tytułów z dnia 7 października 2016 r., na zlecenie Wydziału Elektrotechniki,
Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej

Zagadnienia rozwoju półprzewodników organicznych oraz nanomateriałów do zastosowań w konstruowaniu urządzeń elektronicznych stanowią ważny nurt badawczy w elektronice, zwłaszcza w obszarze elektroniki organicznej. Szczególnie interesujące są cienkie i elastyczne warstwy wytwarzane na dużych powierzchniach metodami drukarskimi co pozwala na wytwarzanie elementów pamięci, ogniw fotowoltaicznych czy diod elektroluminescencyjnych. Te ostatnie wręcz zrewolucjonizowały przemysł urządzeń optoelektronicznych czy wyświetlaczy w urządzeniach mobilnych osiągając parametry praktycznie nieosiągalne dla urządzeń zbudowanych z półprzewodników nieorganicznych.

Przedstawiony do recenzji dorobek habilitacyjny dr inż. Ireneusza Głowackiego zawiera się w wyżej zarysowanym nurcie badawczym i poświęcony jest zagadnieniom badania procesów pułapkowania i rekombinacji promienistej nośników ładunku w materiałach polimerowych o właściwościach elektroluminescencyjnych. W szczególności, Autor zajął się badaniami polimerów skoniugowanych (polifluorenów) i nieskoniugowanych (na podstawie poli(N-winylokarbazolu)(PVK)) zawierających domieszki fosforescencyjne i fluorescencyjne przy wykorzystaniu metody elektroluminescencji (EL), fotoluminescencji (PL), a zwłaszcza spektralnie rozdzielczej termoluminescencji (SRTL).

Wybór tematyki badawczej dokonany przez Habilitanta, łączący aspekty poznawcze w obszarze mechanizmów pułapkowania i rekombinacji promienistej w polimerach i kompozytach polimerowych oraz aspekty praktycznego wykorzystania badanych układów w diodach elektroluminescencyjnych uważam za ważny z punktu widzenia potrzeb przemysłu elektronicznego.

Ocena jednotematycznego cyklu publikacji stanowiącego podstawę wystąpienia z wnioskiem habilitacyjnym

Jednotematyczny cykl publikacji dr inż. Ireneusza Głowackiego pt. „Procesy pułapkowania i rekombinacji promienistej nośników ładunku w polimerowych materiałach elektroluminescencyjnych” stanowi syntetyczne ujęcie tematyki badawczej z zakresu elektroniki, zwłaszcza elektroniki związanej z warstwami emisyjnymi w polimerowych LED-ach. Tę tematykę badawczą Habilitant przedstawił w postaci cyklu 9 publikacji, z czego jedna stanowi rozdział w książce.

Głównym nurtem zainteresowań badawczych Habilitanta było poznanie mechanizmów pułapkowania/depułpkowania i rekombinacji promienistej nośników ładunków i określenie możliwości wykorzystania polimerów skoniugowanych i domieszkowanych kompleksami irydu (fosforescencyjnymi i fluorescencyjnymi) do zastosowań w diodach elektroluminescencyjnych. W swoich badaniach Autor zaprojektował i wykorzystał unikatową na skalę światową aparaturę do badań spektralnie rozdzielczej termoluminescencji, umożliwiającą badania w szerokim zakresie temperatur od 15 do 325 K. W pracy stanowiącej artykuł w książce „*Space Charge in Solid Dielectrics*” po raz pierwszy wykazał, dzięki zastosowaniu tej metody, istnienie w PVK dwóch rodzajów pułapek.

Habilitant w badaniach nad mieszaninami PVK domieszkowanymi kompleksami irydu wykazał, że w zależności od składu kompozytu zmienia się barwa emitowanego światła: od białego po żółte i zielone. Habilitant przeprowadził szczegółową analizę procesów transferu

ekscytonu i ładunku w tych układach. Wykazał, że obecność cząsteczek emitera posiadającego duży moment dipolowy wpływa na energię aktywacji uwolnienia nośników ładunku zapuławkowanych w matrycy polimerowej. Wyniki tych prac zostały opublikowane w czasopismach *Inżynieria Materiałowa* i *Elektronika*. Ponadto, w pracach w *Organic Electronics* opisał i schematycznie zilustrował mechanizmy przekazywania energii ekscytonu i ładunku prowadzące do generowania ekscytonów na cząsteczkach emitera i powstawania głębokich puławpek dla dziur, zwłaszcza w przypadku kompleksu irydu emitującego światło o barwie czerwonej.

Zastosowanie metody termoluminescencji pozwoliło Habilitantowi na przeprowadzenie szerokich badań z wykorzystaniem innych domieszek wprowadzanych do PVK jak i jego mieszanin z 2-(4-tet-butylofenylo)-5-(4-bifenilo)-1,3,4-oksadiazolem (PBD). Habilitant wykazał, że wprowadzenie cząsteczek pochodnej trójfenyloaminy i chinoliny ma wpływ na procesy puławkowania i rekombinacji promienistej nośników ładunku w zależności od ich stężenia.

Habilitant w swoich pracach badawczych konsekwentnie rozwijał technikę termoluminescencji wprowadzając nowy system detekcyjny składający się ze specjalnego układu optycznego zbierającego światło z próbki, światłowodu, spektrografu i kamery CCD chłodzonej ciekłym azotem. Pozwoliło to na tworzenie wykresów 3D ilustrujących zmiany intensywności emitowanego światła w funkcji temperatury i długości fali. Szczegółowa dyskusja zawarta w pracach w *J Phys D: Appl Phys* oraz *Proceedings of SPIE – The International Society for Optical Engineering* pozwoliła wyjaśnić udział centrów rekombinacji promienistej w dezaktywacji długożyciowych stanów wzbudzonych. Habilitant określił rolę centrów rekombinacji promienistej skonstruowanych PLED-ów z warstwą emisyjną z PVK lub PVK/PBD w zjawisku elektroluminescencji polegającą na dezaktywacji stanów transportowych oraz dominacji centrów emisyjnych.

Podsumowując uważam, że dorobek naukowy dr inż. Ireneusza Głowackiego, w skład którego wchodzi jednotematyczny cykl publikacji na temat „Procesy puławkowania i rekombinacji promienistej nośników ładunku w polimerowych materiałach elektroluminescencyjnych” ma charakter poznawczy i jest próbą szerszego spojrzenia na zagadnienia puławkowania/depuławkowania i rekombinacji promienistej nośników ładunku w wybranych polimerach i układach elektroluminescencyjnych, a wnikliwa analiza pozwoliła Autorowi na znalezienie korelacji pomiędzy wynikami SRTL a właściwościami emisyjnymi diod elektroluminescencyjnych. Tym samym, Habilitant wykazał, że metoda SRTL jest szczególnie użyteczną techniką identyfikacji stanów puławkowych i centrów rekombinacji promienistej w materiałach elektroluminescencyjnych. Udział dr Głowackiego w

przedstawionych pracach jest dobrze zdefiniowany i wiodący (powyżej 60%), i obejmował głównie planowanie (koncepcję) badań, ich prowadzenie i przygotowanie tekstu do publikacji.

Ocena istotnej aktywności naukowej

Dr inż. Ireneusz Głowacki ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej, uzyskując w roku 1982 dyplom inżyniera elektryka. Już wówczas zainteresował się półprzewodnikami organicznymi realizując pracę pt. "Opracowanie i wykonanie układu sterująco-pomiarowego do regulacji temperatury w zakresie 77-523 K w komorze próżniowej do badań właściwości elektrycznych półprzewodników organicznych". Swoje zainteresowania w zakresie specjalnych materiałów do zastosowań w elektronice rozwijał podczas realizacji pracy doktorskiej pt. „Badanie mieszanin poli-N-winylokarbazolu z poliwęglanem metodą jednoczesnego pomiaru termoluminescencji i prądów termicznie stymulowanych”. Praca została napisana pod opieką Prof. Jacka Ulańskiego i obroniona na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej w roku 1995. Wyniki badań z okresu przed obroną doktoratu zostały opublikowane w 16 pracach pełnotekstowych, z czego 12 w czasopiśmie znajdujących się w bazie JCR.

Swoją karierę zawodową Habilitant od początku związał z Zakładem Fizyki Polimerów, Instytutu Polimerów (od 1999 Katedry Fizyki Molekularnej) Politechniki Łódzkiej, przechodząc wszystkie szczeble awansu zawodowego: od technika po adiunkta – na tym ostatnim stanowisku jest zatrudniony od 1997 roku.

W nurcie zainteresowań badawczych dr Głowackiego znajduje się szeroko pojęta elektronika organiczna. Interesujące są zwłaszcza aspekty badań opublikowane w *Przeglądzie Elektrotechnicznym* z roku 2013, nad polimerami zdolnymi do wytwarzania cienkich warstw wytwarzanych technikami drukarskimi, zwłaszcza technikami druku bezkontaktowego strumieniem pojedynczych kropli oraz strumieniem aerozolu. Habilitant jest niewątpliwie zdolnym konstruktorem, gdyż zaprojektował i zbudował nie tylko aparat do pomiarów SRTL, ale również unikatowy układ do jednoczesnego badania termoluminescencji (TL) i prądów termicznie stymulowanych (TSC) w cienkich warstwach polimerowych (PVK i jego mieszaninach z poliwęglanem, poli(met)akrylanów czy poli(tereftalanu etylenu)(PET)) w zakresie 83-350 K. Wyniki tych badań opublikował w *J. Appl. Phys, Polymer, Proceedings – International Symposium on Electrets*. Przedmiotem badań dr Głowackiego były również inne materiały polimerowe, w tym podstawione polisilany czy dyskotyczne ciekłe kryształy. Obszerną dyskusję wyników badań Habilitant przedstawił m.in. w *Macromol Symp* czy *Synth Met*.

Dr inż. Ireneusz Głowacki posiada w swoim dorobku naukowym 42 publikacje w czasopismach z listy filadelfijskiej, z których 30 powstało po uzyskaniu stopnia doktora. Należy tu wymienić takie czasopisma jak *Chem Phys Lett*, *J Chem Phys*, *Appl Phys Lett*, *Chem Mater* (IF=5.104), *J Mater Chem* (IF=5.066). Są to publikacje wieloautorskie, ale jak wynika z zamieszczonych oświadczeń współautorów, udział dr Głowackiego jest dobrze zdefiniowany i obejmował głównie planowanie (koncepcję) badań, ich prowadzenie i przygotowanie tekstu do publikacji i w wielu z nich jest wiodący (powyżej 60%). Łączna wartość IF 14 artykułów po doktoracie wynosi 69,540. Jest to wynik na bardzo dobrym poziomie. Co warto podkreślić, prace Habilitanta są cytowane 511 razy (bez autocytowań) według bazy *Web of Science*, a indeks h=12.

Należy podkreślić, że w dorobku Habilitanta znajdują się również 23 prace opublikowane w innych recenzowanych czasopismach (wykaz MNiSW) i w licznych materiałach pokonferencyjnych. Habilitant brał udział w 23 konferencjach zagranicznych oraz 16 krajowych, podczas których wygłosił 19 referatów i przedstawił 20 posterów. Z aktywności na arenie międzynarodowej należy odnotować staże: w Instytucie Maxa-Plancka Badań Polimerów w Moguncji (Niemcy) oraz w Instytucie Fizyki Eksperymentalnej Uniwersytetu w Lipsku (Niemcy).

Dr inż. Głowacki jest również osobą aktywną na polu organizacyjnym, aktywnie angażującą się w prace komitetów organizacyjnych trzech konferencji (brak jednak informacji o nazwach konferencji). Dr Głowacki brał udział w działalności popularyzującej naukę w ramach „Ścieżek Edukacyjnych” oraz „Otwartych drzwi” na Politechnice Łódzkiej.

Dr inż. I. Głowacki aktywnie udziela się w pracy dydaktycznej, którą realizuje dla studentów Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej. Habilitant realizuje zajęcia z takich przedmiotów jak „*Optoelektronika molekularna*”, „*Polimery skoniugowane*”, „*Technologia cienkich warstw*”, „*Fizyka*”, „*Właściwości fizykochemiczne nanomateriałów*” czy „*Materiały i nanomateriały do zastosowań w drukowanej elektronice organicznej*”. Habilitant angażuje się również w zajęcia prowadzone na Wydziale Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki, z takich przedmiotów jak „*Podstawy elektroniki elastycznej*”, „*Elektronika elastyczna*” i „*Projektowanie układów elektroniki elastycznej*”. Dr Głowacki opiekował się 7 pracami dyplomowymi inżynierskimi i magisterskimi na Wydziale Chemicznym i Wydziale Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej PŁ. Habilitant pełni również rolę promotora pomocniczego w dwóch przewodach doktorskich, a opiekunem pomocniczym prac doktorskich był czterokrotnie.

Podsumowanie tej części osiągnięć Habilitanta pokazuje, że jest On dojrzałym i w pełni samodzielnym pracownikiem naukowym. Jego prace są zauważalne w kraju i za

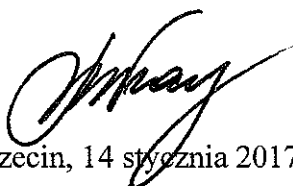
granicą, jest również aktywny na polu badań naukowych za sprawą uczestnictwa w realizacji 19 projektów badawczych jako koordynator/kierownik zadań oraz 4 międzynarodowych sieci badawczych. Jest współautorem jednego udzielonego patentu UPRP. Habilitant legitymuje się również szeroką współpracą z ośrodkami badawczymi i przemysłowymi w kraju i za granicą, m.in. Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, University of Potsdam, Niemcy, Université Libre de Bruxells, Belgia, Towarzystwem Elektrotechnologicznym QWERTY Sp z o.o. w Łodzi.

Z swoją działalność naukową Habilitant otrzymał 2 Ministerialne Nagrody Zespołowe oraz 10 nagród JM Rektora Politechniki Łódzkiej. W 2014 r. dr Głowacki został odznaczony przez Prezydenta RP Złotym Medalem za Długoletnią Służbę oraz odznaką „Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej” przez JM Rektora PŁ.

Wnioski końcowe

Podsumowując stwierdzam, że dr inż. Ireneusz Głowacki przedstawił do oceny osiągnięcia habilitacyjne udokumentowane zbiorem 9 publikacji, które stanowią znaczny wkład Autora w rozwój elektroniki. Pozostałe osiągnięcia naukowe przedstawione w opublikowanych artykułach i materiałach pokonferencyjnych są wartościowym wkładem Habilitanta w rozwój elektroniki, zwłaszcza w zakresie badania właściwości emisyjnych polimerów i układów polimerowych stosowanych w PLED-ach metodą spektralnie rozdzielczej termoluminescencji z ciągłą rejestracją rozkładu spektralnego emitowanego światła (SRTL) w zakresie 350 – 950 nm i w szerokim zakresie temperatur, tj. od 15 do 325 K. Wart podkreślenia jest również wkład Habilitanta w badania metodami termoluminescencji (TL) i prądów termicznie stymulowanych (TSC) cienkich warstw polimerowych. Dorobek publikacyjny Habilitanta obejmuje 42 publikacje, które na dzień składania wniosku były cytowane 511 razy (na dzień sporządzania recenzji tych publikacji było 45 i zostały zacytowane 534 razy).

W związku z tym stwierdzam, że dr Ireneusz Głowacki spełnia z nawiązką wymagania stawiane przez ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytułach naukowych (Dz. Ustaw Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) i tym samym wnioskuję do Rady Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej o nadanie dr inż. Ireneuszowi Głowackiemu stopnia doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie elektronika.

Szczecin, 14 stycznia 2017 r.